

Rekabet Kurumu Başkanlığından,
REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2008-4-90 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 08-37/497-178
Karar Tarihi : 5.6.2008

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN,
Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER : Mehmet YANIK, Sinan BOZKUŞ, Hale SAĞLAM

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: HSBC Bank A.Ş.
Temsilcisi: Av. Işıl GÜVEN
Büyükdere Cd. No:122 D Blk. Esentepe Şişli/İstanbul

20 **D. TARAFLAR** : - HSBC Bank A.Ş.
Büyükdere Cd. No:122 D Blk. Esentepe Şişli/İstanbul
- Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş.
Basın Ekspres Yolu No:2 34303 Halkalı/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: HSBC Bank A.Ş. (HSBC) ve Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş. (Pegasus) arasında akdedilen "HSBC-Pegasus Ortak Markalı Kredi Kartı (Pegasus Kart) Programı İşbirliği Sözleşmesi"ne menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.

30 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 21.4.2008 tarih, 2416 sayı ile giren başvuru üzerine düzenlenen 29.5.2008 tarih, 2008-4-90/MM-08-MY sayılı Muafiyet Ön İnceleme Raporu 30.5.2008 tarih, REK.0.08.00.00-130/142 sayılı Başkanlık Önergesi ile 08-37 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Raporda,

- Bildirimi yapılan Sözleşme'ye, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı hükümler içermesi nedeniyle menfi tespit verilmesinin mümkün olmadığı,
- Sözleşme'nin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında toplam 5 yıllık bir dönem için grup muafiyetinden yararlanabileceği görüşlerine yer verilmiştir.

40

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. Ürün Pazarı

Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, ilgili ürün pazarı “ücretsiz veya indirimli havayolu taşımacılığı promosyonu sunan kredi kartları pazarı” olarak tespit edilmiştir.

50

H.1.2. Coğrafi Pazar

Ücretsiz veya indirimli havayolu taşımacılığı promosyonu sunan kredi kartları ile ödeme hizmetleri faaliyetlerinin ülke genelinde ortak sistem üzerinden aynı şekilde gerçekleştirilmesi nedeniyle, ilgili coğrafi pazar “Türkiye Cumhuriyeti” olarak belirlenmiştir.

H.2. Bildirim Konusu Sözleşme

Bildirim konusu Sözleşme’de; kart hamillerinin HSBC Advantage üye işyeri ağı dâhilindeki işyerlerinde ve Pegasus’da yapacakları mal ve hizmet alımlarında kullanabilmelerini, bu kullanım neticesinde çeşitli avantajlardan faydalanabilmelerini, kredi kartı sistemlerine dâhil kuruluşların üye işyerlerinde nakit ödeme yapmadan, mal ve hizmet alımında kullanılabilmesini ve banka şube/ATM’lerinde nakit avans kullanımını sağlamak üzere tasarlanan Pegasus Kart’a ilişkin, tarafların hak ve yükümlülükleri düzenlenmiştir. Sözleşme, beş yıllık sürenin tamamlanmasının ardından kendiliğinden sona erecektir.

Sözleşme ile Pegasus, HSBC ile ortak kart anlaşması devam ederken, başka kart kuruluşları ile ortak markalı kart çıkarmak için herhangi bir anlaşma yapmayacağını ve/veya bu kuruluşlarla birlikte ortak markalı kart işbirliğine yönelik bir reklam ve kampanya faaliyetine girmeyeceğini taahhüt etmektedir.

70 Sözleşme uyarınca HSBC, kendi bankacılık ağını kullanarak Pegasus Kart başvurularını toplayacak, Pegasus satış/hizmet noktalarında ve Pegasus acenteleri aracılığıyla kartı tanıttacak, Pegasus müşterilerini başvuru yapmaları için teşvik edecektir.

Sözleşme’nin süresi; düzenlemeye uygun olarak süresinden önce feshedilmedikçe, ilk Pegasus Kart’ın basılmasından başlamak üzere beş yıldır. Süre sonunda Sözleşme’nin kendiliğinden sona ereceği kararlaştırılmakla birlikte, tarafların isteği doğrultusunda bir ay öncesinde karşılıklı mutabakatla uzatılabilecektir.

80

H.3. Sözleşmedeki Kısıtlayıcı Hükümler

Anılan Sözleşme'de, tarafların ticari karar alma serbestilerini kısıtlayan bazı hükümler yer almaktadır. HSBC ve Pegasus'un birbirlerine getirdikleri mali yükümlülükler de kısıtlayıcı nitelikte olmakla birlikte, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun açısından esas önem arz eden, Sözleşme'de düzenlenen rekabet etmeme yükümlülüğüdür.

90 SÖZLEŞMENİN "Diğer Hükümler" başlıklı 11.b. maddesinde yer alan, "*Pegasus Banka ile ortak anlaşması devam ederken başka kart çıkaran kart kuruluşları ile ortak markalı kart çıkarmak için herhangi bir anlaşmaya girmeyecek ve bu kuruluşlarla birlikte ortak markalı karşı işbirliğine yönelik bir reklâm ve kampanya faaliyetine girmeyecektir*" hükmüyle Pegasus'a rekabet etmeme yükümlülüğü getirilmektedir.

Bunun yanında Sözleşme'nin 4. maddesinde sözleşme süresi 5 yıl olarak tespit edilmekle birlikte, 12.a. maddesinde taraflardan her birinin Sözleşme'yi sözleşme süresi sonunu beklemeden, dilediği zaman, sebep göstermeksizin altı ay öncesinden yazılı olarak, diğer tarafa ihbar etmek kaydı ile feshetme hakkı saklı tutulmuştur. Ancak, aynı maddede yer alan "*söz konusu feshe ilişkin ihbar, bu Sözleşme'nin birinci senesi içinde gönderilmez hükmü*" ile yaklaşık bir buçuk senelik bir bağlama süresi öngörülmüştür.

H.4. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

110 Pegasus ve HSBC arasında sözleşme ile kurulan işbirliğinin amacı; HSBC tarafından iki tarafın logoları bulunacak şekilde basılacak Pegasus Kart ile HSBC Advantage üye işyerlerinde ve Pegasus'da alışveriş yapan kart hamillerinin peşin veya taksitli ödeme yapmalarına imkân tanımak; hamillerin Nakit Puan Programı'ndan ve Pegasus Uçuş Puan Programı'ndan faydalanmalarına ve şube ve ATM'lerden nakit avans kullanımına olanak sağlamaktır. Pegasus kart hamilleri yaptıkları alışverişlerden Uçuş Puan'ı kazanacaklar, bunlara ilave olarak da Pegasus ile gerçekleştirdikleri her uçuş için bilet bedelinin %1,5'u oranında Uçuş Puan kazanacaklardır.

H.4.1 Menfi Tespit Değerlendirmesi

4054 sayılı Kanun'un 8. maddesinde, "*İlgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin başvurusu üzerine Kurul, elinde bulunan bilgiler çerçevesinde bir anlaşmanın, kararın, eylemin veya birleşme ve devralmanın bu Kanunun 4, 6 ve 7'nci maddelerine aykırı olmadığını gösteren bir menfi tespit belgesi verebilir.*" hükmü yer almaktadır.

120 Dosya konusu Sözleşme'de yer alan rekabet etmeme yükümlülükleri "ilgili pazarda rekabeti kısıtlayıcı" olduğu için 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırılık teşkil etmektedir. Bu nedenle dosya konusu Sözleşme'ye 4054 sayılı

Kanun'un yukarıda anılan 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilmesi mümkün değildir.

H.4.2. 2002/2 sayılı Tebliğ Kapsamında Değerlendirme

Dosya konusu Sözleşme, HSBC Bankası ile Pegasus arasında dikey bir ilişkiyi düzenlemektedir. Buna göre HSBC, müşterilerine, Pegasus kredi kartıyla yapacağı alışverişler karşılığında "Uçuş Puan" vermekte, "Uçuş Puan"lar karşılığında Pegasus uçuşları için uçak bileti kazanılmaktadır.

- 130 Bu açıdan bakıldığında, Sözleşme ile her iki taraf birbirlerinin müşteri kitlesine ulaşma olanağı bulacakları gibi yeni müşteri kazanmak yolunda da önemli bir adım atmış olacaktırlar.

2002/2 sayılı Tebliğ'in 'Kapsam' başlıklı 2. maddesinde dikey anlaşmalar, "üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar" olarak tanımlanmaktadır. Buna göre HSBC'nin Pegasus Kart'ın basımı ve dağıtımına ilişkin yaptığı Sözleşme söz konusu Tebliğ kapsamında değerlendirilebilecek niteliktedir.

- 140 Sözleşme'nin 4. ve 11. maddelerinde, sözleşme süresine ve bu süre boyunca (5 yıl) Pegasus'a getirilen rekabet etmeme yükümlülüğüne yer verilmiştir. 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü 5 yıla kadar grup muafiyeti kapsamına alınmıştır. Sözleşme'nin yenilenerek söz konusu rekabet etmeme yükümlülüklerinin azami süresi olan beş yıllık sürenin uzatılması, Tebliğ'de belirtilen, tesisin sağlayıcı tarafından temin edilmesi koşulu dışında mümkün değildir.

İlgili Tebliğ çerçevesinde rekabet yasaklarının değerlendirilmesi, bu hükümler sözleşmenin geri kalan hükümlerinden ayrılabilirdiği hallerde ayrıca yapılmakta; rekabet yasaklarının sözleşmenin diğer hükümlerinden ayrılmasının mümkün olmadığı durumda, değerlendirmeler tüm sözleşme itibarıyla yapılmaktadır.

- 150 İnceleme konusu sözleşmede böyle bir ayırımda bulunulmaması ve beş yıllık bir süre için yapılan; ancak karşılıklı mutabakat sağlanması durumunda tekrar süresi uzayacak olan sözleşmede, uzaması olası bu dönem için rekabet yasaklarının kaldırılmasına ilişkin bir öngörünün yapılmamış olması sebebiyle grup muafiyetinden yararlanma açısından sadece rekabet yasağına ilişkin hükmün değil de tüm sözleşmenin dikkate alınarak beş yıllık bir süre için muafiyetten yararlanması gerektiği değerlendirilmiştir.

- 160 Öte yandan, Tebliğ'in 2007/2 sayılı Tebliğ ile değişik 2. maddesinin ikinci fıkrasında, "Bu Tebliğ ile sağlanan muafiyet, sağlayıcının dikey anlaşma konusu mal ve hizmetleri sağladığı ilgili pazardaki pazar payının % 40'ı aşmaması durumunda uygulanır" hükmü yer almaktadır. Dosya mevcudu bilgilerden, her iki teşebbüsün de faaliyet gösterdiği alanlarda pazar paylarının % 40'ın altında

gerçekleştigi anlaşılmaktadır (HSBC'nin kredi kartı hizmetlerinde 2007 yılındaki pazar payı % (...); Pegasus'un 2006 yılında iç hatlardaki pazar payı % (...), dış hat pazar payı ise % (...) olarak gerçekleşmiştir). Ayrıca HSBC, ücretsiz veya indirimli havayolu taşımacılığı promosyonu sunan kredi kartları pazarına henüz girdiğinden bu alanda pazar payı bulunmamaktadır. Dolayısıyla bahse konu Sözleşme 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamındadır.

I. SONUÇ

170 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

1. HSBC Bank A.Ş ile Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş arasında imzalanan "HSBC-Pegasus Ortak Markalı Kredi Kartı (Pegasus Kart) Programı İşbirliği Sözleşmesi"ne, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı hükümler içermesi nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,

2. Ancak Sözleşme'nin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında, toplam 5 yıllık bir dönem için, grup muafiyetinden yararlanabileceğine

OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

Rekabet Kurulu'nun 05.06.2008 tarih ve 08-37/497-178 sayılı Karar'ına

KARŞI OY GEREKÇESİ

Menfi Tespit belgesi verilmesi talep edilen sözleşme, HSBC Bank A.Ş. ile Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş. ortak markalı kredi kartı Pegasus Kart Programına ilişkin İşbirliği Sözleşmesidir. Bu program üyelerinin, talep etmeleri durumunda, HSBC Bank'dan temin edecekleri ve mülkiyeti Pegasus'a ait Pegasus Kart hizmet markasını taşıyan kredi kartlarını kullanarak HSBC kapsamında puan kazanacakları bir düzenlemeyi öngörmektedir. Sözleşme ile Pegasus'un Pegasus Kart markasına ilişkin her tür kullanım ve diğer kanuni hakları saklı kalmak kaydıyla, Sözleşme süresince anılan markanın bila bedel, sınırsız, inhisari kullanım hakkı HSBC Bank'a tanınmıştır. Buna karşılık Pegasus, Sözleşme geçerli olduğu sürece Pegasus Kart markasını başka bir bankaya kullandırmamayı, mil satışı yapmamayı taahhüt etmiştir. Sözleşme ile Pegasus ve HSBC Bank; aynı pazarda belirli bir mal veya hizmetin alımı, satımı veya yeniden satımı için, bir üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde edimler üstlenmiş değillerdir.

Sözleşmenin içeriği nazarı itibarı alındığında, HSBC ve Pegasus'un, 2002/2 sayılı Tebliğ'in kapsamına giren **bir dikey anlaşma yaptıklarından söz etmek mümkün değildir**. O nedenle **dikey bir ilişki içermeyen bu sözleşmenin**, Kurulca 4054 sayılı Kanun hükümlerine göre değerlendirmeye tabi tutulması ve **grup muafiyetinden yararlandırılması ilgili yasaya aykırı olacaktır**.

Belirttiğim gerekçe ile çoğunluk görüşüne katılmamaktayım.

M.Sıraç ASLAN
Kurul Üyesi